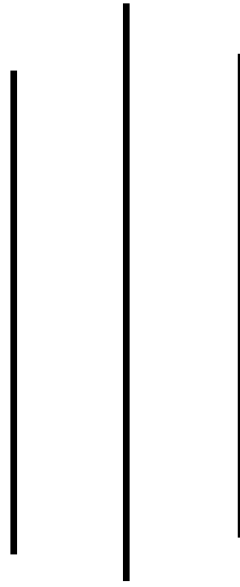

आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को

नीति कार्यक्रम तथा बजेट

मकवानपुरगढी गाँउपालिका

मकवानपुर जिल्ला

प्रदेश नं ३

नेपाल

२०७५ असार १० गते

मकवानपुर गढी गाँउपालिकाको तेस्रो गाँउसभामा प्रस्तुत स्थानीय सरकारको नीति कार्यक्रम तथा कार्यक्रम २०७५/०३/१०

आदरणीय सभाका अध्यक्ष ज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, सम्पूर्ण सभाका सदस्य ज्यूहरु, उपस्थित महानुभावहरु,

सर्वप्रथम मकवानपुर गढी गाँउपालिकाको गाँउ व्यवस्थापिकाको तेस्रो गाँउ सभामा यहाँहरुलाई हार्दिक स्वागत एवं अभिवादन व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना पश्चात २०७२ असोज ३ गते जारी नेपालको संविधान (२०७२) मा व्यवस्था भए बमोजिम तिनै तहको सरकार गठन भई आ-आफ्नो जिम्मेवारी वहन गरी सकेका छन् । हामीले स्थानीय तहको सरकारका रुपमा कार्यभार सम्हालेको १ वर्ष पुरा गरी दोस्रो वर्षमा प्रवेश गरी सकेका छौं । देशमा भएको राजनैतिक परिवर्तनको अध्याय समाप्ती पश्चात सामाजिक न्याय, सुशासन र आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण र सम्वृद्धि प्राप्तिको दिशा तर्फ अगाडि बढ्न आधारशिला तयार भएको छ । आजको यस उपलब्धि प्राप्तिका लागि मुलुकको विभिन्न कालखण्डमा भएका प्रजातान्त्रिक तथा लोकतान्त्रिक आन्दोलन ऐतिहासिक जनक्रान्ति र जनआन्दोलनमा थुप्रै नेपालीहरुले त्याग र बलिदान गर्नु भएको छ । यसै क्रममा यसै मकवानपुर गढी गाँउपालिका अन्तरगत रहनु हुने शहिद वाशुदेव घिमिरे, शहिद रुद्र पाख्रिन लगायत सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली सहित उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु ।

हामी मकवानपुर गढी गाँउपालिकाको गाँउ व्यवस्थापिकाको तेस्रो गाँउ सभा सम्पन्न गर्न गइरहेका छौं । मकवानपुर गढी गाँउपालिकाका ऐतिहासिक मकवानपुर गढी दरवार तथा सिङ्गे मकवानपुर जिल्लाको समेत पहिचान संग जोडीएको गाँउपालिका हो यसले ऐतिहासिक, धार्मिक पर्यटन, एग्रो टुरिज्मको प्रचुर सम्भावना बोकेको छ । हामीले यस गाँउपालिकाको विशेष गरी सवै प्रकारका भौतिक पूर्वाधार विकास, सामाजिक विकास र आर्थिक विकासलाई समान विधिबाट अगाडी बढाउँदै, सुशासन सहितको समृद्धि प्राप्तिको अठोटका साथ अगाडी बढ्दैछौं । यिनै तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै यस गरीमामय गाँउ व्यवस्थापिकाको तेस्रो गाँउ सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ को निती तथा कार्यक्रम र त्यसलाई लक्षित गरी प्रक्षेपण गरीएको आय र व्ययलाई अनुमोदन गर्दै सम्पन्न हुनेछ भन्ने अपेक्षा सहित मकवानपुर गढी गाँउपालिका स्थानिय तहको सरकारको निती तथा कार्यक्रम यस सभामा पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

हालको अवस्था :

स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई स्थानीय तहको सरकार गठन भएको १ वर्ष भए पनि प्रदेश र संघिय सरकारले भर्खरै समपन्न निर्वाचनबाट पुर्णता पाएका छन् । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, वित्तिय हस्तान्तरण सम्वन्धी मार्गदर्शन लगायत ऐन कानुनहरु भर्खरै प्राप्त भएका छन् । अन्य आवश्यक ऐन, कानुनहरु तयार भई आउने क्रममा छन् । स्थानीय तहले पनि संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आवश्यक आन्तरिक ऐन, नियमावली र कार्यविधीहरु निर्माण भई कार्यान्वयनमा ल्याईएको र आवश्यक अरु निर्माण भई रहेको

जानकारी गराउँदछु । ऐन कानून समयमा प्राप्त हुन नसक्नु, साभा अधिकारको सूचि कार्यान्वयनको आधार तयार हुन नसक्नु, पर्याप्त कर्मचारी प्राप्त नहुनु कर्मचारी राख्ने अधिकार प्राप्त नहुनु, स्थानीय तह संचालनका लागी पर्याप्त बजेट, श्रोत र साधन प्राप्त नहुनु जस्तो असहज अवस्थालाई पनि सहज बनाई जनता संग प्रतक्ष्य सम्बन्ध राख्ने स्थानीय सरकारको अनुभुति गराई सुशासन सहित समृद्धिको बाटोमा अगाडी बढ्नु पर्ने वाध्यता रहेको अवगत गराउदछु ।

निती निर्माण तथा योजना छनौटका आधारहरु :

गाँउपापिलकाको निती तथा कार्यक्रम योजना तर्जुमा र बजेट तयार गर्दा गाँउपालिकाको वस्तुगत अवस्था, भौगोलिक अवस्था, लक्षित वर्ग अवस्था, आवश्यकता र सहभागिता तयार भएका विषयगत गुरु योजनालाई प्रमुख आधार मान्दै नियमानुसार सहभागितात्मक योजना तर्जुमाका चरणहरु अवलम्बन गरी तर्जुमा गरिएको छ ।

बजेजको आय अनुमान गर्दा केन्द्र र प्रदेशबाट प्राप्त हुने वित्तिय समानीकरण अनुदान, ससर्त अनुदान, समपुरक अनुदान, विशेष अनुदान, आन्तरिक राजस्व र प्राकृतिक श्रोतबाट प्राप्त राजस्वलाई आधार बनाइएको छ । योजना छनौट गर्दा विगत देखि संचालन गर्दै आएका अधुरा योजनालाई पूर्णता दिने, कम लगानीमा वढी प्रतिफल प्राप्त हुने, छोटो समयमा सम्पन्न हुने, वढी जन सहभागीता तथा साभेदार निकायहरुबाट सहयोग पुग्ने, रोजगार र स्वरोजगार मुलक, लक्षित समुदाय, वढी लाभान्वित हुने, गरिवी न्यूनिकरण गर्दै दिगो विकासका लक्ष्य हालिस गर्न सहयोग पुग्ने योजनालाई प्राथमिकता दिई अगाडी बढाईने छ । साथै १० वर्ष सम्म सम्पन्न गर्ने दीर्घकालिन योजना, आवधिक योजना प्राप्त गर्ने उपलब्धिको सोचपत्र यस आ.व.मा तयार गरिनेछ ।

योजना कार्यान्वयनका सम्बन्धमा :

योजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरूलाई मध्य नजर गर्दै यस वर्ष योजनाको प्राथमिकीकरण गरी प्राविधिकहरूबाट सुरु स्थलगत अध्ययन गरी लागत स्टिमेट तयार, प्राविधिकको रोहवरमा कामको सुरुवात सोही अनुसार मुल्याङ्कन र भुक्तानी गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित र कडाईका साथ लागू गरीने छ । प्रत्येक वडाबाट प्राविधिक सेवा प्रदान गर्नुका साथै रु. ५ लाख भन्दा बढीका योजनाहरूमा अग्रिम पेशकी दिने व्यवस्था सहित सम्पूर्ण योजनाका कामलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक कार्यविधी तयार गरी आगामी आर्थिक वर्षबाट लागू गरीने छ ।

अध्यक्षज्यू,

अब यहाँहरू समक्ष आ.व. २०७५/२०७६ का लागि विषयगत क्षेत्रगत निती तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आर्थिक विकास

क) कृषि तथा पशुपालन

१. कृषिका विषय विज्ञहरू द्वारा तयार गरीएको कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धि गुरु योजना अनुसार भुगोल, वातावरण अध्ययन गरी माटो परिक्षण गराई एक गाँउ एक उत्पादनको अवधारण अनुसारको कृषि उत्पादनको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी कृषकहरूलाई व्यवसायीक बनाउन उत्प्रेरीत गरिने छ ।
२. निर्धारण गरीएको क्षेत्रमा फलफुल खेती फर्मको रुपमा विकास गर्न तथा प्लास्टिक घर र ग्रिनहाउसमा अग्र्यानिक्, बेमौसमी तरकारी खेतीगर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप सहभागीतात्मक अनुदान व्यवस्था गरीने छ ।
३. सिंचाई श्रोत कम भएका जग्गामा व्यवसायिक खेतीगर्न ईच्छुक कृषकहरूलाई स्प्रिङ्कल सिंचाई, सौर्य उर्जा सिंचाई, तथा थोपा सिंचाई, मिल्विड प्रविधीबाट खेतीगर्ने नमुना प्रविधिका लागी अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
४. २ वा २ भन्दा बढी दर्ता गरीएका कृषि तथा नमुना पशुपालन फर्म संचालन भएका स्थानहरूमा ग्रामिण कृषि सडकको रुपमा त्यसलाई स्तरउन्नती गर्न बजेट विनियोजन गरी सहयोग पुऱ्याईने छ ।
५. उत्पादनको अवस्था र मागलाई हेरी कृषि उपज खरीद विक्री तथा संकलन केन्द्र समुह र संस्थागत रुपमा निर्माण गर्न सहभागितात्मक अनुदान सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
६. कृषि तथा पशु विकासका लागि १ वडा १ कृषि तथा पशु प्राविधिक आगामी आर्थिक वर्ष देखि सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
७. युवाहरूलाई कृषि र पशुपालनमा आकर्षित गराई तत्जन्य आयात प्रतीस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउन “व्यवसायिक पशुपालन र कृषिलाई उच्चम र युवालाई उच्चमी” को रुपमा स्थापित गर्न विषयगत दिवस र कार्यक्रमहरू लक्षित गरी सम्मान र प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

८. कृषि क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरूलाई क्रमस हल गर्दै रव्यवस्थापन गरी जाने उद्देश्यले विषयगत कृषक पाठशाला संचालन, कृषक पुस्तकालय व्यवस्थापन गर्दै कृषि र पशुपालन ल्यावको सम्भाव्यता अध्ययन गरी स्थापनाको कार्य अगाडी वढाईने छ ।
९. गाँउमा रहेका १८ देखी ४५ वर्ष उमेर समुहका विदेशको मोह त्यागी गाँउमा नै केहि गर्ने युवाहरूलाई कृषि पशुपालन तथा तत्जन्य लघुउधम व्यवसाय तथा साना उद्योग स्थापना गर्न इच्छुक रहेमा संस्थागत अनुदान सहित आवश्यक सहजीकरण गरी सहयोग पुऱ्याईनेछ ।
१०. कृषि क्षेत्रको उत्पादन लागत कम गरीनु अत्यावस्यक भएकोले गरा सुधार गर्ने अभियान सहित कृषकहरूलाई भुगोल विशेष समुहगत तथा संस्थागत रुपमा कृषि सामाग्री र उपकरणहरूमा सहभागितात्मक अनुदान सहयोग दिईने छ ।
१२. बाँभो जग्गाको तथ्यांक संकलन गरि स्थान विशेष अनुसार फलफुल खेती, जडीवुटि तथा काष्टजन्य विरुवा लगाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१३. कृषिको आधुनिकीकरण,व्यवसायीकरण र प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन विभिन्न कृषि यन्त्र, उपकरणहरूको प्रयोग र प्रसारमा जोड दिईनेछ ।
१४. कृषि बाली तथा पशुपंक्षी बीमा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।
१५. कृषि अनुसन्धान र प्रसार सेवालाई सहज रुपमा कृषकहरूको खेतबारीमा पुऱ्याउन नयाँ जात, नयाँ प्रविधिहरूको परिक्षण प्रदर्शन कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै कृषि मेला, प्रदर्शनी, कृषक पाठशाला, कृषक दिवस, बाली उपचार शिविर लगायतका प्रसार कार्यक्रमहरू संचालनमा जोड दिईनेछ ।
१६. यस गाउँपालिकालाई कृषि क्षेत्रमा चिनाउनको लागि कृषि संचार कार्यक्रम अन्तरगत रेडियो कृषि कार्यक्रम, डकुमेन्ट्री निर्माण, बुलेटिन प्रकाशन क्रमश संचालन गरिनेछ ।
१७. कृषि क्षेत्रमा क्रियाशिल विभिन्न संघ संस्थाहरूले कार्यक्रम संचालन गर्दा गाउँपालिकाको पुर्व स्वीकृति लिने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
१८. विभिन्न निकायमा दर्ता भई संचालनमा रहेका कृषक समूह, कृषि फर्म, कम्पनीहरूलाई यस गाउँपालिकामा सूचिकृत वा पुनः दर्ता गराउने प्रावधान मिलाइनेछ । साथै नयाँ कृषक समूह कृषि फर्म दर्ता तथा नविकरणको शुरुवात गरिनेछ ।
१९. दुग्ध तथा मासुजन्य उत्पादन लागत कम गर्न सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्यले स्थानीय कच्चा पदार्थ मा आधारीत हुनेगरी गाउँपालिका र सहकारी संस्थाहरूको साभेदारीमा **दाना उद्योग स्थापना** गरिनेछ ।
२०. उन्नत नश्लको विउ वृद्धिका लागि कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम, वोकाविउ वितरण कार्यक्रमलाई सवै वडामा सरल र सहज रुपमा पुग्न सक्ने गरी व्यवस्थापन र वितरणलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरीने छ ।
२१. कृषि उत्पादन तथा बजारीकरणका लागि कृषि बजार सुचना प्रणाली स्थापना गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरीने छ ।
२२. पशुपालनमा परजिवी नियन्त्रण कार्यक्रम, ड्रेन्चिड भ्याक्सीनेसन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी वनाई संचालन गरीने छ ।

२३. विभिन्न खाले पशु तथा वाली प्रदर्शनी, शिविरहरु, बालि उत्पादन प्रतियोगिता र विषयगत दिवसहरुलाई प्रभावकारी, प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा मनाउने व्यवस्था गरीने छ ।
२४. मकवानपुर गढी गाँउपालिकाका १ वटा वडामा विषादी रहित अर्ग्यानिक उत्पादन गर्ने कार्यक्रम नमुनाको वडा नं ६ बाट सुरुवात गरीने छ ।
२५. यस अगावै संचालित प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिक परीयोजनालाई फलफुल पकेटक्षेत्र निर्धारण र विस्तार गरी गाँउपालिकाका सम्बन्धित सबै क्षेत्रमा लागु गरीने छ ।
२६. पशुपालन र कृषि क्षेत्रको तालिम तथा प्रशिक्षणको लागि आवश्यक पुर्वाधार सहितको तालिम केन्द्र निर्माण गर्न साभेदार निकायको खोजी गरी कार्य अगाडि बढाईने छ ।

ख.सहकारी क्षेत्र :

१. सहकारी क्षेत्र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भई आवश्यक ऐन निर्माण गरी गाँउपालिका स्तरिय सहकारी समन्वय समिति गठन समेत भएकोले सहकारीको दर्ता, व्यवस्थापन, संस्थाको विकास र नियमनलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने व्यवस्था गरीने छ ।
२. गाँउमा रहेका विषयगत सहकारीहरुलाई एकिकृत गर्दै सहकारीको संख्या भन्दा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न सक्ने सक्षम सहकारी निर्माण गर्ने अभियानलाई प्रभावकारी बनाई अगाडि बढाईने छ ।
३. विपन्न, पिछडिएका वर्ग र समुदायलाई सहकारीमा संगठित गर्न सहकारी संस्था गठन नभएका वडाहरुमा नयाँ सहकारी दर्ता गरि उनीहरुलाई उत्पादन र आय आर्जन संग जोड्दै जीवनयापनमा सहजता ल्याईने छ ।
४. सहकारी, सरकारी र निजीक्षेत्र आर्थिक सम्वृद्धिका ३ पिल्लर भएकोले स्थानिय आर्थिक विकासका काम, सामाजिक सेवा प्रवाह, सिपमुलक तालिम, चेतनामुलक, सुचनामुलक कार्यहरुमा स्थानिय सहकारी संघ संस्था संग साभेदार र समन्वय गरी कार्य संचालन गरिने छ ।
५. सहकारीद्वारा संचालन गरिने संस्थागत खेती, उत्पादान विविधीकरण मुखी उद्योग, सहकारी डेरी उद्योग, चिस्याउने केन्द्र, सहकारी उत्पादन वितरण तथा बजारीकरण सेवा, सहकारी व्यवसायको विकाश तथा प्रवर्द्धनमा आवश्यक समन्वय र सहयोग पुऱ्याईने छ ।
६. **“प्रत्येक घरको सदस्य सहकारीमा सहकारी हाम्रो जीवनमा”** भन्ने अभियानलाई सार्थक बनाउन प्रत्येक घरका सदस्यलाई एउटा विषयगत सहकारीमा आवद्ध गराई सहकारी मार्फत उत्पादन र आय मुलक अभियानमा सहभागी गराईने छ ।
७. छरिएर रहेको सहकारीको पुँजीलाई एकतृत गरी गाँउमा उत्पादित कच्चा पदार्थमा आधारीत सहकारी उद्योग स्थापना गर्न समन्वय, सहजीकरण र प्रोत्साहन गरीने छ ।
८. **दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि सहकारी** भन्ने नारालाई सार्थकता दिन गाउँपालिका र सहकारी संघ संस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

ग. उद्योग तथा वाणिज्य

१. गाँउपालिकाको सम्भाव्यताको अध्ययन गरी स्थानिय कच्चा पदार्थको सदुपयोग गर्ने गरी मुल्य अभिवृद्धि हुने खालका उत्पादन मुलक घरेलु उद्योगको स्थापना, दर्ता, प्रवर्द्धन र विकाशमा जोड दिईने छ ।

२. "विदेश नजाउ गाउँमै रमाउ" भन्ने नारा लाई सार्थकता दिन उद्यमशिलता विकाश, सिप तथा प्रविधी युक्त जनशक्ति निर्माणका लागि ५ वर्ष भित्रमा २५०० उद्यमी तयार गर्ने गुरु योजना कार्यान्वयन गर्न विभिन्न साभेदार निकायहरु, दातृ संघसंस्थाहरु संग सहकार्य र समन्वय गरी कार्य अगाडि वढाईने छ । यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. गाँउपालिकामा उद्योगको स्थापना, रोजगारी उपलब्ध गराउन स्वरोजगारयुक्त वातावरण बनाउन वाह्य लगानीको खोजी गरी लगानी मैत्री वातावरण तयार गरिने छ ।
४. "गाँउको उत्पादन शहरमा, शहरको रकम गाँउ गाँउमा" भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन साना तथा घरेलु उद्योगहरु गाँउमा संचालन गर्न युवाहरुलाई उत्प्रेरीत गरीनेछ । डेरी उत्पादान, केराको चिप्स, आलु चिप्स, जाम जेली, जुस, पाउरोटी, दलहन, तेलहन, फलफुल तथा खाद्यजन्य उत्पादनलाई बजारीकरण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
५. परम्परागत पेसा वा सो संग सम्वन्धित सिपको सम्वर्द्धन विकास गर्दै व्यवसायीक रुपमा संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. गाँउपालिकामा दक्ष जनशक्ति उपलब्ध नभई दैनिक रकम शहर पुऱ्याउन बाध्य भएका शिपहरु जस्तै हेयर कटिङ्ग (सैलुन), ब्युटि पार्लर, गरगहना लगायत दैनिक आवश्यक पर्ने चिज वस्तु गाँउमानै तयारी गराउने, अतिरिक्त समयको सदुपयोग र आय आर्जन हुने तालिम उपलब्ध गराईने छ । जसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. गाँउपालिकामा उद्योग ग्रामको स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरीने छ । आगामी वर्ष ३ वटा सम्म उद्योग स्थापना गर्न समन्वय सहित स्थानीय लगानीकर्ता लाई उत्प्रेरित गरीने छ ।

घ.पर्यटन

१. गाँउपालिकामा रहेका ऐतिहासिक मकवानपुर गढी दरवार, धार्मिक सम्पदाको रुपमा रहेको मनकामना मन्दिर, रुद्र वाटिका लगायत पर्यटकिय क्षेत्रहरुको गुरु योजना अनुसार यस क्षेत्रको संरक्षण विकासमा योजना बनाई अगाडि वढिने छ ।
२. मकवानपुरगढी गाँउपालिकालाई पर्यटकिय क्षेत्रको महत्वपूर्ण गन्तव्यको रुपमा विकाश गर्न, भएका संरचनाको संरक्षण र विकाश गर्दै मनकामना क्षेत्रबाट हेतौँडा भ्यु टावर, धरमपानी ऐतिहासिक विजयपार्क, हुङ्गेगढी आनन्द पार्क, रानीवास एग्रो टुरिज्म गार्डेन, ऋषेश्वर गुफा संरक्षण र विकाश लगायत अन्य नयाँ संरचनाको D.P.R. सहित "एकिकृत पर्यटन विकाश कार्यक्रम" को गुरुयोजना तयार गरी प्रदेश र केन्द्रिय सरकार, साभेदार सहयोगी दातृ निकाय खोजी गरी आगामी वर्षबाट कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।
३. गढी गाँउपालिकालाई महत्वपूर्ण पर्यटकिय क्षेत्रको रुपमा विकाश गर्ने कार्य संगै वडा नं. १ देखी वडा नं. ८ सम्म अध्ययन गरी होमस्टे, गेष्टहाउस तथा ठुला होटलहरु संचालन गर्न स्थानीय जनता र वाह्य लगानीकर्तालाई यसतर्फ उत्प्रेरीत गरिने छ ।

४. सामरीपुल देखि डुम्रेकुना, गढी हुँदै मनकामना सम्मको सडकलाई व्यवस्थित गरी हरीत सडकको रूपमा विकाश गर्दै आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटनलाई आकर्षण गर्न साईक्लिङ्ग ट्रेयाक निर्माणको सुरुवात गरीने छ ।
५. वडा नं. २ देखि वडा नं. ७ सुकौरा महादेवडाँडा हुँदै वुढिचौर सम्म पर्यटक ट्रेकिङ्ग मार्गको रूपमा अगाडि वढाउन आगामी आ.व. बाट सम्भाव्यता अध्ययन अगाडि वढाईने छ ।
६. पर्यटन क्षेत्रको गुरु योजना तयार गर्दा यहाँको हाम्रो संस्कृति, प्राकृतिक सौन्दर्यता, मौलिकता र ऐतिहासीक पहिचानलाई प्रमुख आधार बनाइने छ ।

ड. वित्तीय क्षेत्र :

१. मकवानपुर गढी गाँउपालिकामा एक स्थानीय तह एक वाणिज्य वित्तिय निकाय स्थापना गर्ने अभियान अन्तरगत स्थापित N.B बैंक मार्फत सबै खाले कारोबार संचालन गरी वित्तिय सम्बन्ध प्रभावकारीरूपमा संचालन गरिनेछ ।
२. वित्तिय निकाय मार्फत यस क्षेत्रका कृषि, पशुपालन, घरेलु उद्योग उत्पादन मुलक उद्योगहरु अन्य उत्पादकत्व वृद्धि तथा आय आर्जनमुखी क्षेत्रमा सरल र सहज रूपमा लगानी गर्ने वातावरण सृजना गरि वित्तिय पहुँचमा सर्वसाधरणको पहुँच वढाइनेछ ।
३. यस क्षेत्रमा स्थापित वचत तथा ऋण सहकारी संस्था तथा अन्य वित्तिय निकायलाई कारोबारको निश्चि रकम अनिवार्यरूपमा आय मुलक क्षेत्रमा सरल विधीबाट लगानी गर्न सहकारी तथा वित्तिय निकाय संग समन्वय गरिनेछ ।

२.सामाजिक विकाश :

क. शिक्षा

१. मकवानपुर गढी गाँउपालिकाको शिक्षा क्षेत्रका समस्याहरुलाई हल गर्दै शिक्षाको गुणस्तर विकास तथा सिकाई उपलब्धिको स्तर उन्नतीका गाउँ शिक्षा ऐन, २०७४ निर्माण भै गाँउ स्तरीय शिक्षा समिति तथा वडा शिक्षा समिति समेत गठन भई सकेकाले शैक्षिक क्षेत्र सुधार तथा नियमनको लागि आवश्यक कानुनहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।
२. फिडर विद्यालयबाट विद्यार्थी उत्पादनमा विशेष जोड दिँदै गाँउपालिकामा एउटा स्नातकोत्तर स्तरको क्याम्पस उच्च शिक्षालयको स्थापना गर्न सम्भाव्यता अयन गरी कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।
३. “सिप मुलक प्राविधिक शिक्षा आजको हाम्रो आवश्यकता” भन्ने नारालाई सार्थकता बनाउन सबैलाई पायक पर्ने स्थानमा विशेष गरी कृषि भेटनरी तथा अन्य प्राविधिक शिक्षा अध्यापन गर्नका लागि आवश्यक बहु प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाको लागि आगामी आ.व. २०७५/२०७६ देखी वंशगोपाल मा.वि.मा सुरुवातको तयारी गरिने छ ।
४. हाल केही विद्यालयमा विद्यार्थी क्रमसः घटीरहेको अवस्था, केही विद्यालयमा विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक नपुग भएको समस्यालाई मध्यनजर गर्दै तयार गरिने शिक्षा नियमावलीमा यसको स्पष्ट

आधार उल्लेख गरी सम्बन्धित निकाय संग परामर्स गरी समायोजनको आधार तयार गरिने छ ।

५. सामुदायिक विद्यालयबाट विद्यार्थी घट्दो क्रमको खोजी गरी सरोकारवालाहरु संग परामर्स तथा समस्या पहिचान गरी आवश्यक कार्य अगाडि बढाईने छ ।

६. गुणस्तरीय शिक्षा विकाशको सुनीस्चितताका लागि सिकाई उपलब्धिको अभिलेखिकरण, सार्वजनिकिकरण गर्नुका साथै शिक्षकको पेसागत क्षमता विकास, नियमित अनुगमन, निरिक्षण, प्रोत्साहन र नियमन पद्धतीलाई वस्तुष्ठि र सिकाई उपलब्धि संग सम्बन्धित गराई कार्यान्वयन गरिने छ ।

७. विद्यालयमा आवश्यक भौतिक पुर्वाधार, खानेपानी, घेरावार, बालमैत्री संरचनाको निर्माण, छात्रा मैत्री संरचना संरचना, शौचालय निर्माण, पुस्तकालय, ई-लाइब्रेरी, सुचना तथा संचार प्रविधि अनिवार्य गर्ने र अन्य अत्यावश्यकिय क्षेत्रमा प्राथमिकताका आधारमा सहयोग पुऱ्याईने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

८. मकवानपुर गढी गाँउपालिकामा विद्यालय बाहिर रहेका बाल बालिका नियमित विद्यालय नआउने, ईट्टाभट्टामा अभिभावक संग मजदुरी गर्न समेत जानेको संख्या अधिक भएकोले त्यसलाई न्युनिकरण गर्न अभिभावक स्तर र समुदायमा चेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्दै भर्ना अभियानलाई समेत यथार्थ परक उपलब्धिमुलक बनाई संचालन गरिने छ ।

९. नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान तथा छात्रवृत्ति तथा अन्य कार्यक्रमलाई निरन्तरत प्राप्त हुने नै छ । अति विपन्न, असहाय, दलित, उत्पिडित, जेहेन्दार छात्रछात्रालाई मा.वि.तह, उच्च मा.वि. र प्राविधिक विषयमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराईने छ ।

१०. हाल संचालित मा.वि. विद्यालयहरु मध्ये S.E.E र कक्षा ८ को परीक्षामा उत्कृष्ठ नतिजा ल्याउनेहरु मध्येबाट विद्यालय छनौट गरी गाँउपालिकाको सबै क्षेत्रमा नमुना विद्यालय श्रोतकेन्द्र बनाउन प्याकेजमा कार्यक्रम तयार गरी यस शैक्षिक सत्रबाट कार्य प्रारम्भ गरीनुका साथै कक्षा ८ मा उत्कृष्ठ हुने विद्यालयलाई समेत प्रोत्साहन गरिने छ ।

११. आधारभुत, माध्यमिक र उच्च शिक्षाका सुधारका लागि अत्यावश्यक स्थानमा बाल विकास केन्द्र ,आधारभुत विद्यालयको स्तर उन्नती, प्रत्येक वडामा १-१२ कक्षा संचालनका लागि आधार तयार गर्न क्रमश अगाडी बढाइनेछ ।

१२. संचालित आधारभुत तथा माध्यमिक विद्यालयमा जुनियर रेडक्रसको कामलाई थप व्यवस्थित गर्दै प्रत्येक नि.मा.वि. र मा.वि.मा स्काउट टुप तयार गरी बालबालिकालाई सामाजिक काम र शुसासनको अभ्यास गराउन सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी कार्य संचालन गरिने छ ।

१३. वस्ती स्थानान्तरण, घट्दो जनसंख्याका कारण विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या कम भई संचालनमा कठिनाई भएको अवस्थालाई अध्यन गर्दै आवश्यक निति बनाई विद्यालय मर्ज (एकिकरण) गर्ने निति यसै आगामी आ.व.बाट सुरु गरिने छ ।

१४. बालबालिकामा आएको पोषणको खस्कदो अवस्थामा सुधार ल्याउन तथा विद्यालय आउन थप उत्प्रेरीत गर्न **विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम** संचालन गर्न गाउँपालिकाको आवश्यक बजेट सहित साभेदार दातृ निकाय संग समन्वय गरी कार्य अगाडी वढाईने छ ।

ख. स्वास्थ्य सेवा :

१. स्वास्थ्य सेवालाई विश्वासिलो, भरपर्दो बनाउन र गाँउमा बस्ने जनताले आधारभूत स्वास्थ्य उपचार सेवा सजिलै गाँउवाट नै पाउन सकुन भन्ने ध्येयले हेल्थपोष्ट तथा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरुलाई अत्यावश्यक उपकरण थप गर्दै क्रमश सुविधायुक्त बनाउदै लगीने छ ।
२. हाल स्वास्थ्य केन्द्र वा हेल्थपोष्ट नभएका सबै वडामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन यसै चालु आ.व.मा शुरू भएको सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई लाई आवश्यकता अनुसार थप सुविधा उपलब्ध गराउन प्रदेश र संघिय सरकार संग अनुरोध गर्दै अगाडि थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३. जनतालाई स्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी रुपमा गाँउमा नै उपलब्ध गराउने, अति विपन्न वर्गका जनताले सजीलै स्वास्थ्य उपचारमा पहुँच राख्न सकुन भन्ने उद्देश्यले गाँउपालिकाको सबैलाई पायक पर्न सक्ने स्थानमा २५ सैयाको अस्पताल बनाउन **D.P.R.** तयार गरी आगामी आ.व. कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
४. शिशु, बाल र मातृ मृत्यु दर घटाउने र महिलाको प्रजनन स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन वर्थिड सेन्टरमा प्रसुती गराउने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने रु. १०००१- सुत्केरी प्रोत्साहन भत्तामा गाउपालिकाबाट १५,००१- थप गरी रु. २५००१- उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
५. बालबालिकाहरुलाई खोपको पहुँच अभिवृद्धि गर्दै गढी गाँउपालिका पूर्ण खोप घोषणा भैसकेकोले त्यसलाई प्रभावकारी र निरन्तरता कायम राख्न गाँउघर खोप क्लिनिक कार्यक्रमलाई थप सुदृढ गरी संचालन गरिने छ ।
६. सुर्तिजन्य पदार्थ तथा मदिराको उत्पादन र बिक्री वितरणमा नियमन गरिने छ । अस्वस्थयकर खाने कुराकोको उत्पादन बिक्री वितरणलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
७. स्वास्थ्य क्षेत्रमा विनियोजित शसर्त कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने वातावरण बनाईने छ ।
८. स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छ ।
९. परिवार नियोजन कार्यक्रमलाई प्रवद्धन तथा महिला स्वस्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै आदर्श परिवारको आवधारणा अनुसार परिवार नियोजनका लागि प्रोत्साहन गर्न पुरुष **वन्ध्याकरण प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरि** गाउँपालिकाको तर्फबाट रु. १५००१- प्रोत्साहन उपलब्ध गराइने व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. नेपालको मौलिक , परम्परागत र बैकल्पिक चिकित्सा पदद्तीको रुपमा रहेको प्राकृतिक चिकित्सा ,होमोयोप्याथी समेतलाई प्रबर्धन गर्ने निति अवलम्बन्ध गरिनेछ ।
११. शरीरलाई हानी पुरयाउने प्रशोधित तथा तयारी खानेकुराहरु जंक फूड मदिरा र पेय पदार्थ लगायत सबै प्रकारका त्यस्ता

- खानालाई निरुत्साहित गर्दै किराना पसल ,होटेल र रेस्टुरेन्टबाट बिक्रि बितरण गरिने खानेकुराहरुको गुणस्तर अनुगमन गर्ने स्थानीय स्तरमा सम्भव भएमा आवश्यक कानुन ,कार्यविधि र जनसक्ति समेत ब्यबस्था गरिनेछ ।
१२. कृषि तथा मासुजन्य उत्पादनमा प्रयोग हुने सबै प्रकारका मानव स्वास्थ्यलाई प्रतिकुल प्रभाव पर्ने खाले रासायनिक असरलाई हटाउन समबन्धित सरोकारवालाहरुसंग सहकार्य गरिनेछ । संघीय र प्रादेशिक कानुन संग नबाझिए सम्मका हकमा खाद्य प्रदार्थमा हुने मिसावट र बिक्रि कार्यलाई कानुनको दायरमा ल्याई दण्डित गरिनेछ ।
१३. कुनै पनि प्रकारको खाना वा अन्य पदार्थको ब्यबसायिक उत्पादनमा देखिएको कृतिम तथा अखाध्य पदार्थको मिसावटलाई निरुत्साहित गर्दै त्यस्ता चिजहरुको स्थानीय स्तरमा उत्पादन र बिक्रि बितरणमा रोक लगाउन मिल्ने कानुनि आधार रहेसम्म रोक गरिनेछ ।
१४. बिद्यालयमा कम्तिमा एक नर्स राख्ने रास्ट्रिय नीति अनुरुप सो को थालनी छिटै गरिने गरी कार्य प्रक्रिया अगाडी बढाईने र लगानीको आधारमा परिफल मापन गरि कुनै एक बिद्यालयमा गरिएको सफल प्रयोग प्रश्नात मात्र अन्य बिद्यालयमा सो को निरन्तरता दिदै लगिने छ ।
१५. सबै प्रकारको यस गाउँपालिकामा संचालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुले नियमित रुपमा तोकिए बमोजिम प्रतिबेदनहरु पठाउनु पर्नेछ । त्यस्ता तथ्यांकहरुको गुणस्तर र बिश्वश्रियातामा सुधार गर्न निरीक्षण र अनुगमनलाई ब्यापक र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
१६. यस गाउँपालिकाका सबै स्वास्थ्य संस्थामा आधुनिक स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको माध्यमबाट सेवा प्रदान गर्ने बाताबरण मिलाईनेछ ।
१७. गुणस्तरका लागि तोकिएका मापदण्ड सबै पुरा गरेका निजि तह सहकारीद्वारा संचालन हुने सबै प्रकारका अस्पताल ,प्रयोगशाला ,निदान केन्द्र ,औषधि पसल ,पोली क्लिनिक जस्ता स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई मात्र संचालन अनुमति प्रदान गरिनेछ ।
१८. स्वास्थ्य सेवाको प्रभाव बढाउन , सेवाको उपयोग दरमा उच्चता प्रदान गर्न ,स्वास्थ्य संस्थामा सेवाका लागि सहज रुपमा आउने सम्भावनाका आधारमा सम्भावना नरहेका व्यक्तिलाई आवश्यकताका अनुरुप टोल गाउँमा सेवा दिन रोमिंग घुमन्ते अ.न.मि . राखी सेवाको सुनिश्चित गरिनेछ ।

१९. औषधिबाट हुने उपचार एक मात्र हो भन्ने आम सर्वसाधारणको धारणामा न्यूनीकरण गर्न जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
२०. केन्द्रिय सरकारको रूपमा रहेको नेपालको सरकारको तर्फबाट जारी अत्यावश्यकिय औषधिको सुचिमा नपरेका केहि औषधि थप गरि वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२१. नेपाल टेलिकम वा अन्य दुरसंचार सेवा प्रदायक कम्पनि संगको सहकार्यमा स्वास्थ्य सम्बन्धि साना छोटो संदेश पठाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ग. खानेपानी तथा सरसफाई :

१. स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाई सेवा व्यवस्थापनका लागि मकवानपुर गढी खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड गठन गरी संस्थागत संरचना तयार गरी क्षमता विस्तार गरिने छ । विद्यमान रहेका सबै खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई यस बोर्ड अन्तर्गत राखी खानेपानी व्यवस्थापन कोषको निर्माण गरिने छ ।
२. खानेपानीको क्षेत्रमा देखिएको समस्यालाई मध्यनजर गरी अल्पकालिन र दीर्घकालिन दुई चरणका योजना संचालन गरिने छ । आगामी आ.व.मा खानेपानी व्यवस्थापनमा महत्वपूर्ण योजना संचालनको सुरुवात गरिने छ ।
३. मकवानपुर गढीको मुख्य वृहत खानेपानी योजनालाई मर्मत सम्भार श्रोत विस्तार, मुहान संरक्षण गर्न निर्माण गरीएको खानेपानी फिल्टर ट्याङ्की प्रयोगमा नआउनुको कारणको खोजी गरी संचालनमा ल्याई स्वच्छता कायम गर्ने कार्य गरिने छ ।
४. स्थानीय खानेपानीका मुहानहरूको मर्मत तथा योजना संचालन गरी खानेपानी उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिने छ ।
५. दीर्घकालिन रूपमा खानेपानी समस्या हल गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक वृहत योजना छनोट र त्यसको डि.पि.आर. तयार गरिने कार्य सुरुवात गरीएको छ । यस आगामी आ.व.बाट सम्बन्धित निकायहरू संग समन्वय र सहकार्य गरी थप ४ वटा खानेपानी योजनाको कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।
६. गाँउपालिका लाई वास्तविकता र व्यवहारिकतामा आधारीत खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र कायम गर्न पहल गरिने छ ।
७. अति विपन्न परिवार, एकल महिला तथा पुरुष, अपाङ्गता भएका परिवारलाई पक्कि शौचालय बनाउन सहयोग पुऱ्याईने छ । एक घर एक पक्कि शौचालयको अवधारणा लाई कडाईका साथ लागु गरिने छ । गाँउपालिकाले तोकेको समय भित्र पक्कि शौचालय निर्माण नगरेमा गाँउपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाबाट वञ्चित गरिने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

घ. संस्कृति प्रवर्द्धन

१. विभिन्न जातीको भाषा, संस्कृति, कलाको संरक्षण र विकाशमा जोड दिईने छ ।

२. पुरातात्विक, धार्मिक महत्वका सम्पदाको खोज, संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिने छ ।
३. हाम्रा धर्म सम्प्रदाय विशेष गुम्बा, मन्दिर, चर्च र पाटी पौवा विभिन्न संरचना निर्माण तथा संरक्षण र सम्बर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याईने छ ।

ड)खेलकुद विकास :

१. गाँउपालिका स्तरीय खेलकुद कार्यक्रम आयोजना गर्न तथा खेलक्षेत्रको विकासका लागि पायक पर्ने स्थान छनोट गरी आधारभूत मापदण्ड सहितको खेल मैदान निर्माण गरिने छ ।
२. प्रत्येक वडामा एक - एक ओटा वडा स्तरका खेलकुद मैदानको निर्माणको सुरुवात यसै वर्षबाट गरीएको छ । मापदण्ड अनुसारको निर्माण गर्न सकिने अवस्था हेरी थप रकम विनियोजन गरिने छ ।
३. गाँउपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन तथा निती तयार गरी यस क्षेत्रमा खेलकुद विकासको कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
४. समिति मार्फत संचालन हुने खेलकुदको कार्यक्रम संचालन गर्न खेलकुद क्यालेन्डर निर्माण गरि सोही अनुसार खेलकुदको कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
५. खेलमा उत्कृष्ट हुने सम्भावना बोकेका खेलाडीहरुलाई स्तर विकाशका लागि आवश्यक सहयोग पुऱ्याईने छ ।

च) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण :

१. “आजको युवा नेतृत्व, सम्बृद्ध गढी गाँउपालिका निर्माणको उत्तरदायित्व” भन्ने नाराका साथ गढी गाँउपालिका स्तरीय युवा परिषद गठन गरी निती निर्माण सहित युवा लक्षित कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
२. युवा विदेशी कामदार मात्र होईनन, स्वदेशी उद्यमी पनि हुन् भन्ने सन्देशका लागि व्यवसायिक कृषि, पशुपालन, पर्यटन प्रवर्द्धन र विकाश, आफ्नै भुगोलका कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योग तथा घरेलु उद्योगका सम्भावना र स्थापना, रोजगार र स्वरोजगारका अवसरहरु विषयक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. युवाहरुलाई उद्यमशिलताका विषयमा आवश्यक वित्तिय लगानी उपलब्ध गराउन सहकारीहरु तथा अन्य वित्तिय निकाय संग समन्वय गरिने छ ।
४. विकृति, विसंगती तथा सामाजिक अपराधबाट युवाहरुलाई मुक्त राख्न तत् सम्बन्धि जिम्मेवार निकाय तथा सामाजिक संघ संस्थाहरु संग सहकार्य गरी कार्य गरीने छ ।
५. महिलाहरुलाई व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराई आत्मनिर्भर बनाउन उत्पादनमुखी सिपमुलक तालिम, समूह र संस्थागत रुपमा उपलब्ध गराईने छ ।
६. हिंसा पिडित, असहाय एकल महिला, जोखिममा परेका, बेसहारा एवं अपाङ्गता भएका महिलाहरुको अधिकार प्राप्ति, पुर्नस्थापनाका लागी पहल गरिने छ । यसका लागि “असहाय संग गाँउपालिका अध्यक्ष” कोष स्थापना गरी सहयोग पुऱ्याईने छ ।
७. महिलाहरुलाई नेतृत्व विकाश, लैङ्गिक समानता आधारित योजना तर्जुमा, बजेट विनियोजन, कार्यान्वयन र अनुगमनको कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका सहित सहभागिता गराईने छ ।

८. महिला बालबालिका जेष्ठ नागरिक अपांगता भएका व्यक्ति लोप उन्मुख सिमान्तकृत आदी विपन्न लगायताको अधिकारको सुनिश्चिता हुनेगरी निति, कानून र योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
९. लैंगिक हिंसा भेदभाव र वयस्कका लागि निराधात्मक न्यायमा पहुँच र नियन्त्रण सुनिश्चिता गरिनेछ ।
१०. बाल अधिकारका सबै पक्षहरूको सम्मान गर्दै प्रत्येक बालबालिकालाई परिवार तथा सामाजिक संरक्षणको सुनिश्चिता गरिनेछ ।
११. स्थानीय स्तरमा आपतकालिन बाल उद्धार कोष संचालन तथा आपत विपतमा व्यवहारिसे अवस्थामा फेलापरेका बालबालिकालाई संरक्षण गर्नको लागि आपतकालिन पुनःस्थापना गर्न कोष स्थापना गरिनेछ ।
१२. द्वन्द्व प्रभावित बालबालिकाको लागि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१३. बाल विहाविरुद्धका सचेतनामूलका कार्यक्रम संचालन तथा २०७७ साल भित्र मकवानपुरगढी गाउँपालिकालाई बालविवाह मुक्त गाउँपालिका घोषण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१४. बाल श्रमिक, बाल हिंसालाई न्युनिकरण तथा बालबालिकाका अधिकारहरूलाई सुनिश्चित गर्न नीति निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
१५. बाल विवाह, बालबालिकाको बेचबिखन तथा ओसार पसार नियन्त्रणका लागि सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी नियन्त्रण गरिने छ ।
१६. सार्वजनिक निर्माण, पर्यटकिय क्षेत्रको विकाश तथा खेलकुदका संरचना निर्माण गर्दा बालमैत्री संरचना समेत निर्माण गरिने छ ।
१७. २०७७ साल भित्र यस गाउँपालिका लाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न यसै आर्थिक वर्षबाट कार्य प्ररम्भ गरिनेछ ।
१८. गाँउमा संचालित बाल विकाश केन्द्र आवश्यकता अनुसार मर्मत तथा निर्माणमा सहयोग पुऱ्याईने छ ।
१९. गाँउपालिकामा अपाङ्गता गाँउ समन्वय समिति तथा उनीहरू सम्बद्ध सहकारी संस्था मार्फत उनीहरूको संस्थागत विकाश, अधिकार सुनिश्चित गर्न, चेतनामुलक र सिपमुलक तालिम तथा कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
२०. गाँउपालिकामा रहेका कुष्ठ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई उनीहरू सम्बद्ध सहकारी, संघ, संस्था मार्फत उनीहरूलाई प्रोत्साहन हुने, आत्मबल वढाउने र आयआर्जन मुखी कार्यमा उनीहरूको कार्य दक्षता, माग र आवश्यकता अनुसार सहयोग पुऱ्याईने छ ।
२१. शारिरिक अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूलाई माध्यमिक तथा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति तथा सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
२२. कुष्ठ अपाङ्ग तथा अपाङ्गता भएको व्यक्तिले सम्मानजनक रुपमा बस्न, आफ्ना गतिविधिहरू गर्न आयआर्जन मुलक काम गर्ने वातावरण तयार गरिने छ ।

२३. दलित, उत्पिडित समुदायबाट उनीहरूले आफुहरूको अधिकारका लागि ल्याएका सचेतना मुलक, उत्पादन मुलक, आयआर्जन मुलक कार्यक्रममा संस्थागत रुपमा सहयोग पुऱ्याईने छ ।
२४. दलित तथा उत्पिडित जेहेन्दार विद्यार्थी उच्च शिक्षा र प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति सहित विशेष सहयोग प्रदान गरिने छ ।
२५. आदिवासी तथा जनजातीहरूको विशिष्ट पहिचान दिने कला, संस्कृति, वस्तु र सेवालाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न उपयुक्त स्थानमा जातिय संग्राहलयको स्थापना र संरक्षणमा जोड दिईने छ ।
२६. आदिवासी जनजातिहरूको शिक्षा, रोजगारी तथा आयआर्जनमा पहुँच अभिवृद्धिका लागि लक्षित गरी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

३. पूर्वाधार क्षेत्र

क. स्थानीय सडक, पुल तथा भोलुङ्गेपुल

१. गाँउपालिका क्षेत्रभित्र नामाकरण भई संचालित मुख्य तथा सहायक बाटोहरूको यकिन तथा मापदण्ड सहितको गुरु योजना तयार गरीने कार्य अगाडि वढाईएको छ । प्रत्येक बस्ती सडक सञ्जालसँग जोड्दै वाह्रै महिना संचालन हुने आधार तयार गरीदै लगिने छ ।
२. यस गढी गाँउपालिकामा बाटो निर्माणका क्रममा विभिन्न नामाकरण गरी निर्माण भएका छन् । जुन नामले निर्माण गरिएतापनि निम्न मोटर बाटोहरूलाई मुख्य बाटोको रुपमा विकाश गरिने छ ।
- ❖ सामरी पुल, सुकौरा, बुढिचौर, ईपा, सिस्नेरी बासुदेव मार्ग
 - ❖ सामरी पुल, मक्रान्चुली, सिखरकटेरी, रानिशेरा, लेनडाँडा सडक
 - ❖ गौरी भन्ज्याङ, बाँसपानी,छाप, मामुङ खोला कान्तीलोकपथ सडक
 - ❖ पिप्ले, कुले, छाप, सुकौरा हुँदै कान्ति लोकपथ जोड्ने सडक
 - ❖ ईक्चुङ, बुढिचौर, ईपा सडक
- यि सडकहरू डि.पि.आर. तयार गरी राष्ट्रियस्तरको आयोजना तथा परियोजनामा समावेस गरी निर्माण तथा स्तर उन्नती गर्दै अगाडि वढीने छ ।
३. अन्य वडा स्तरमा विभिन्न नामाकरण गरी निर्माण भईरहेका वा अब निर्माण गर्नुपर्ने बाटाहरू एकिकन गरी मुख्य बाटो संग सवै सहायक बाटाहरूलाई जोडी क्रमस यसै वर्ष देखि स्तर उन्नती गर्दै लगिने छ ।
४. सडक निर्माणमा स्थानीय जनताको स्वामित्व र अपनत्व विकाश गर्दै सडक स्तर उन्नतीलाई गति दिने उद्देश्यले लागत सहभागीताका आधारमा ७०-३० को अवधारणा बाट सडकको स्थाईत्व गरिने कार्यक्रमलाई यस वर्षपनि थप निरन्तरता दिईने छ ।

५. हाल गढी गाँउपालिका वडा नं. ३ र ५ सामरी खोलामा पुल निर्माण कार्य भैरहेको छ । हाम्रो भुगोलको आवश्यकतालाई हेर्दा वडा नं. २ लामीडाँडा र वडा नं. ६ डुम्रेकुना सामरी खोला र वडा नं.

५ ज्यामिरे खोलामा पक्क पुल निर्माण अत्यावश्यक देखिएकोले यस वर्ष डि.पि.आर. तयार गरीएको छ, सम्बन्धित निकायमा पहलकदमी गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाईने छ ।

६. निर्माण भईरहेका साना तथा ठुला सडकहरु पुलमा जोडने गरी सामरी कोरीडोर सडक निर्माण गर्ने अवाधारणा लिईने छ ।

७. गाँउपालिकाका वडा स्तरबाट माग भई आएका स्थानहरुमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्बन्धित निकायहरु संग समन्वय गरी भोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने कार्य यसै वर्षबाट सुरुवात गरिने छ ।

८. गढी गाँउपालिकाबाट हेटौँडा उपमहानगरपालिका जोड्ने सडकलाई लिड्क रोड साभेदारी सडक रुपमा निर्माण गर्दै जाने निती लिईने छ ।

ख.सिंचाई :

१. गाँउपालिका अन्तरगत विभिन्न वडाहरुमा माग भई आएका सिंचाई योजनाहरु क्रमसः संचालन गर्दै लगिनेछ ।

२. योजना छनोट गर्दा अधुरा योजना, कम लागतमा वढी लाभान्वित हुने, वढि जमिन सिंचित हुने योजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

३. सिंचाई योजना, कुलो वा नहर, पाईप लाईन, डिप बोरीड तथा प्लास्टिक पोखरीका योजनाहरु संचालन गरिनेछ ।

४. योजना समुह तथा संस्थागत रुपमा संचालन गरिने छ ।

५.सिंचाई योजनामा पनि सहभागितात्मक (७०-३०) लागु गरी यसै वर्ष देखि सुरुवात गरिने छ ।

ग.भवन निर्माण तथा बस्ती विकाश :

१. गाँउपालिकाले दिगो विकाशका पुर्वाधारहरु तयार गर्ने क्रममा गाउँ यातायात गूरुयोजना निर्माण कार्य भैरहेकोले सोही अनुसार सडकको मापदण्ड निर्धारण गरी भवन निर्माण आचार संहिता समेत तयार गरी आगामी आर्थिक वर्षबाट नक्सा पास व्यवस्था लागु गरिने छ ।

२. गाँउपालिकाको स्वीकृति लिएर मात्र जग्गा प्लटिङ्ग र वस्ति विकाश योजनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने निती लिईने छ ।

घ.बिद्युतिकरण एवं वैकल्पिक उर्जा :

१. बिजुली नपुगेका वडा वा टोल बस्तीमा बिजुली पुऱ्याउन आवश्यक योजना संचालन गरिने छ ।

२. बिजुली विस्तार भएका, भोल्टेज सुधार तथा लाईन स्तरीकरण गर्न अत्यावश्यक ठाँउको एकिन गरी सिमेन्टको पोल तथा ट्युबलर पोल परिवर्तन गर्न सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी कार्य अगाडि बढाईने छ । आगामी ५ वर्ष भित्रमा पुर्ण रुपमा सुधार गरि सक्ने गरी कार्य अगाडी बढाईनेछ ।

३. आवश्यकता, उपयोगिता र दिगोपनालाई अध्ययन गरी सम्बन्धित निकाय र संघ संस्था संग समन्वय गरी बिजुली विस्तार नभएका ठाँउहरुमा वैकल्पिक उर्जा वा पेल्ट्रीक सेट, सौर्य उर्जा जस्ता कार्यक्रमहरुलाई अगाडि बढाईने छ ।

४. भौगोलिक विकटतालाई हेरी मकवानपुर गढी गाँउपालिकामा फ्युज सेवा युनिट सहित थप कर्मचारी व्यवस्था गर्न विद्युत प्राधिकरण संग समन्वय गरी कार्य अगाडी वढाईने छ ।

ड.सूचना तथा संचार :

१. गाँउपालिकामा आधुनिक प्रविधियुक्त अनलाईन सूचना डेक्स निर्माण गरी सूचना प्रवाह गरिने छ ।
२. स्थानिय स्तरमा जनतालाई विभिन्न सूचना, प्राप्ती र प्रदान गर्ने मनोरञ्जन संगै उपयोगी ज्ञान, सिपको प्रवाह, स्थानिय उत्पादन र व्यवसायलाई समेत सहयोग पुऱ्याउन सामुदायिक रेडियो, एफ.एम संचालनको अनुमति प्रदान गरिने छ ।
३. गाँउपालिका तथा वडामा गरीने कार्य तथा दिईने सेवालाई नागरिक वडापत्र मार्फत सूचित गरिने छ ।
४. गाँउपालिका तथा वडा मातहतको निकायहरुमा भएका निर्णय तथा कामहरुको पारदर्शिताको लागि गाँउपालिकोको वेबसाइटमा सूचनाको पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
५. गाँउपालिका भित्र भएका सवै क्षेत्रका गतिविधीहरु भुगोलबाट नै रिपोर्टिङ र प्रचार प्रसार गरी थप आय तथा उपलब्धीमुलक बनाउन संचार क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु रेडियो, T.V. हरु संग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
६. आगामी आर्थिक वर्षबाट सवै वडाहरुमा इन्टरनेट सेवाको विस्तार गरि सार्वजनिक सेवालाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।

४.वातावरण तथा विपत व्यवस्थापन

क) वन तथा वातावरण

१. मकवानपुर जिल्ला दार प्रजातीका ठेकी भाँडा पाईने क्षेत्रको पहिचान भएको जिल्ला हो । यो ईतिहास बन्दै गएको छ । यसलाई बचाई राख्न र उपलब्धि लिन निश्चित क्षेत्र दार बगैँचाको रुपमा विकाश गर्ने र तत्जन्य सामाग्री उत्पादन गर्ने घरेलु उद्योग स्थापना गर्न सम्वन्धित संघ संस्था, वन समिति संग समन्वय गरी कार्य गरीने छ ।
२. वातावरण मैत्री स्थानीय शासनका प्रारुप सुचकहरु सम्वन्धित निकायहरु, सामुदायिक वनहरु संग सहकार्य गरेर कार्यान्वयन गर्दै गाँउलाई हरीत वातावरण गाँउ बनाउन पहल गरिने छ ।
३. सामुदायिक वनको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउँदै, कबुलियत वन, निजी वन दर्ता र कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
४. माथिल्लो जलाधार क्षेत्र, तल्लो तटिय क्षेत्रमा भूसंरक्षण तथा आय आर्जनका लागि निगालो, अम्रिसो र बाँस जस्ता प्रजातिका विरुवा खेती गर्न उत्प्रेरीत गरिने छ ।
५. जलाधार क्षेत्र तथा खानी उत्खनन क्षेत्रमा सम्वन्धित निकाय संग समन्वय गरेर चेकड्याम निर्माण गरिने छ ।

६. बाढी, पहिरो जन्य विपदबाट बच्न र बचाउन त्यस क्षेत्रमा कार्य गर्ने, सम्बन्धित निकाय र सामाजिक संघ संस्था संग सहकार्य गरेर त्यसको सूचकहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनको लागि अगाडि बढाईने छ ।

७. चट्याङ्गबाट हुने विपदका लागि हाल गढी ५, ६ र ७ नं. वडामा गाँउपालिका र स्थानीय जनताको सहभागीतामा उन्नत प्रविधिको प्रतिरोधी उपकरण जडान गरीएको छ । यसको प्रभावकारीतालाई हेरी आगामी वर्ष सहयोगी संघ संस्था र निकाय संग सहकार्य गरी सिङ्गे गढी गाँउपालिकालाई चट्याङ्गको प्रभाव मुक्त गाँउपालिका बनाउने अभियानको सम्भाव्यता अध्ययन गरीदैछ । यस वर्ष आवश्यक कार्यको सुरुवात गरिने छ ।

८. आकस्मिक रुपमा हुने आगलागी पिडीतहरुका लागि राहत पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ तत्कालिन राहतका लागि तथ्यगत रुपमा अनुगमन गरी रु. ५,०००/- नगद र वढीमा ३ वन्डल सम्म जस्ता पाता सहयोग पुऱ्याईने छ । जसका लागि प्रकोप व्यवस्थापन कोष खडा गरिनेछ ।

९. भुकम्प पुर्ननिर्माणको कामलाई पुर्ननिर्माण प्राधिकरण तथा अन्य सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी प्रभावकारी रुपमा कार्य अगाडि बढाईने छ । तत् संग सम्बन्धि प्राप्त गुनासोलाई यथार्थ छानविन गरी नियम अनुसार कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल गरिने छ ।

ख.बस्ती संरक्षण

मकवानपुर गढी गाँउपालिका खानी प्रभावित क्षेत्र र प्राकृतिक रुपमा कच्चा भु-वनोटकाकारण समस्या ग्रस्त गाँउपालिका हो । शिवम सिमेन्ट हेटौँडा सिमेन्टको खानी उत्खननबाट सबै वडाका बस्तीहरु प्रभावित छन् । यसबाट बस्ती संरक्षण, वातावरण, पर्यावरण संरक्षण, खाद्य सुरक्षा, जैविक विविधताको सुरक्षा,सामाजिक प्रभाव र न्युनिकरणका विषयलाई लिएर धेरै बहस र अन्तरक्रियाको विषय मात्र नभई, संसदको उच्च स्तरीय समिति सम्मले अनुगमन विशेष पहल, यस क्षेत्रका राजनैतिक पार्टीका नेतृत्व र सामाजिक अगुवा र निकायहरुको सहयोगमा उद्योग मन्त्रालय र उद्योगको लगानीमा स्वतन्त्र विज्ञहरुको टोली गठन गरी संरक्षणको D.P.R. तयार भई सार्वजनिक गर्नुका साथै सम्बन्धित निकायमा पेस भएको अवस्था छ । यसलाई आवश्यक पर्दा पुनरअध्ययन गरी यसको कार्यान्वयन सहित दीर्घकालिन रुपमा समाधानको उद्देश्यले आसपासका प्रभावित गाँउपालिकाहरु र निकायहरु संग समन्वय गरी स्थायी संरक्षण कोष निर्माण सहित उद्योगबाट गरिने र प्राप्त हुने उपलब्धिलाई गाँउपालिका मार्फत संस्थागत गरेर जाने निती यसै आ.व.को सुरु वाट नै लिईने छ ।

ग) भू-उपयोग तथा संरक्षण :

१. गाँउपालिकामा रहेका ४० वर्ष देखि भोग चलन गर्दै आएका घरजग्गालाई जनताको हकभोग कायम गर्न अव्यवस्थित बसोबासलाई व्यवस्थित गर्न, पुर्जा वितरण गर्न प्रादेशिक तथा केन्द्रिय सरकार र सम्बन्धित निकायहरु संग समन्वय गरी कार्य अगाडि बढाईने छ ।

२. लामो समय देखि बसोबास गर्दै आएका जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा भएका बासीन्दाहरूलाई गाउँपालिकामा एकिकृत कर (घर र अन्य सम्पत्तीको मात्र) प्रणालीमा सहभागी गराउने नीति लिईने छ ।
३. बाँझो बारी गरिवीको भारी भन्ने भनाईलाई विस्थापित गर्न व्यक्तिले आफ्नो स्वामित्वको जग्गा बाँझो राख्न नपाईने निति अवलम्बन गरिनेछ । जसका लागि कृषिजन्य तथा पशुपालनको लागी उपयोगमा ल्याउने, कृषि र पशुपालनको सम्भावना कम भएका जग्गाहरूमा जडीबुटी, वनस्पति जन्य, काष्ठ जन्य खेती गर्नु पर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ । यसका लागि सिंचाई पुर्वाधारको सुविधा तथा अन्य व्यवसायिक क्रियाकलापको लागि यसका लागि गाउँपालिकाले प्रोत्साहन स्वरुप आवश्यक सहयोग पुऱ्याउने निति अवलम्बन गरिनेछ । १ वर्ष भित्र प्रयोगमा नल्याएमा गाउँपालिकाले आवश्यक नीति तयार गरी भु-उपयोगको दायरामा ल्याउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
४. यसै वर्ष देखि गाउँपालिका भू उपयोग योजना तयार गरि लागू गरिनेछ । उत्पादनशिल तथा कृषि योग्य भूमिहरूमा जग्गा प्लटिङ तथा कुनै पनि उत्खनन् जन्य उद्योग तथा व्यक्तिगत उखननमा कडाईका साथ रोक लगाउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. सामुदायिक प्रयोजन भन्दा बाहेक सार्वजनिक जग्गा प्रयोग वा अतिक्रमण गर्न नपाईने नीति कडाईका साथ लागु गरीने छ ।

५. संस्थागत विकास,सेवा प्रवह र सुशासन

क) सामान्य सेवा

१. विकास निर्माणको कार्यका साथ साथै जनतालाई घरदैलोमा सार्वजनिक सेवा प्रवाहको लागि आठ वटै वडा कार्यालयहरूको भौतिक पुर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ ।
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त भरपर्दो तथा कम खर्चिलो बनाउनको लागि सवै वडाहरूमा कागज रहित सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पुर्वाधारहरूको विकास गरिनेछ ।
३. सार्वजनिक सेवालाई छिटो छरितो, मितव्ययि,पारदर्शि र सूचना प्रविधि मैत्री बनाउनको लागि आवश्यक पुर्वाधार सहित पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख) सूचना प्रविधि

१. यसै आर्थिक वर्षबाट सवै वडाहरूमा इन्टरनेट सेवा जडान गरि गाउँपालिका र वडा कार्यालय विचको सूचना र संचार आदान प्रदानमा सहजता ल्याइनेछ ।
२. आगामी आर्थिक वर्षबाट गाउँपालिकाले सम्पादन गरेका काम तथा कारवाहीलाई तिन तिन महिनामा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्थाको लागि त्रैमासिक वुलेटिन प्रकाशन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । साथै प्रत्येक महिना वितेको ७ दिन भित्र सम्पादित क्रियाकलाप गाउँपालिकाको वेबसाइट माफ्त सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. आगामी आर्थिक वर्षको श्रावण १ गते देखि लागू हुने गरि विद्युत सेवा तथा संचार सेवा पुगेको वडाहरूमा एकिकृत सम्पत्तिकरण संकलनलाई सफ्टवेयरको माध्यमबाट संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ग) पञ्जिकरण व्यवस्थापन

१. आगामी आर्थिक वर्षबाट सबै प्रकारका घटना दर्ता प्रक्रियालाई अनलाइन घटना दर्ता प्रक्रियामा आवद्ध गरिनेछ ।
२. घटना दर्ताका पुराना अभिलेखहरूको सुरक्षा र खोज्ने वित्तिकै तुरुन्त भेट्याउनको लागि पुराना अभिलेखलाई सफ्टवेयर मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ङ) सुशासन प्रवर्द्धन

१. सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा योजनाहरूको सार्वजनिक परिक्षण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गरिनुका साथै जहाँ योजना त्याहा सामाजिक परिक्षण नितिलाई कडाईका साथ लागू गरि योजनामा जनताको अपनत्व बोध गराउन पहल गरिनेछ ।
२. आन्तरिक आय वृद्धिका लागि सम्भाव्य सबै राजस्वको क्षेत्रहरूको पहिचान गरि राजस्वका दर भन्दा दायरा वृद्धि गर्न आगामी आर्थिक वर्षमा राजस्व सुधार योजना र सम्भाव्यता अध्ययनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
३. क्षमता विकास, शिप विकास तथा जनचेतना मूलक तालिम कार्यक्रमहरू संचालनको लागि लक्षित समूह,स्थानीय सामुदायिक संस्था,आमा समूह,सामुदायिक दर्ता भएका संस्थाहरू, सहकारी संस्थाहरू र स्थानीय अन्य सामाजिक संघ संस्था मार्फत संचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । यसरी कार्यक्रम संचालन गर्नु अघि उक्त संस्थाहरू अनिवार्य रूपमा गाउँपालिकामा सुचिकृत गर्नु पर्ने प्रावधानलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
४. गाउँपालिकाबाट विनियोजित भएका उपभोक्ता समितिको नगद सहभागीता नजुट्ने रु. २० लाख भन्दा माथिका प्रविधिक दक्षता आवश्यक पर्ने योजनाहरूको कार्यान्वयन ठेक्का प्रमाणली मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. गाउँपालिकाको संचित कोषबाट भुक्तानी हुने रु. १० हजार भन्दा माथिको व्यक्तिगत तथा संस्थागत भुक्तानीलाई अनिवार्य बैकिङ प्रणाली मार्फत भुक्तानी हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
६. आगामी आर्थिक वर्षबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रक्रियालाई वडा न. ३ बाट बैक मार्फत वितरण गर्ने प्रारम्भ गरि आगामी आ.व. भित्र स्थानीय बैक संग समन्वय तथा सहकार्य गरि शाखा रहित बैकिङ सेवा प्रदान गरि सबै वडामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रक्रियालाई बैक संग आवद्ध गरिनेछ ।
७. आगामी आर्थिक वर्षबाट हरेक वडामा टोल विकास संस्थाहरू गठन गरिनेछ ।

६. विविध क्षेत्र

१. गाउँपालिका बाट संचालित तथा माथिल्ला निकायहरूबाट संचालन भएका योजना, दातृ संघ संस्था बाट भएका कामको संयन्त्र बनाई प्रभावकारी अनुगमन गरिने छ ।
२. महत्वपूर्ण आधार वस्तुगत विवरण **Village Profile** तयार गरिने कार्य सम्पन्न हुँदैछ यसको आधारमा आवश्यक योजना अगाडी वढाईने छ ।

३. गाँउपालिकामा कुनैपनि गैरसरकारी संघ संस्था तथा दातृ निकायहरूले कार्यक्रम संचालन गर्दा, गाँउपालिकाको पुर्व स्वीकृति अनिवार्य लिनु पर्ने नितिलाई काडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
४. गाँउपालिकामा उद्योगहरूबाट खानी उलखनन भएको छ । क्रसर उद्योगहरू संचालित छन्, यि अवसरहरूलाई हामीले सकारात्मक रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ । उद्योगहरू संचालन हुँदा उनीहरूले वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन (I.E.E.) लगायत सबै उत्खनन विधीहरू अलवम्वन गर्नुपर्दछ । यि सबै विधी र प्रक्रिया पुरा नहुँदा संविधान मौलिकहकले सुनिश्चित गरेको, स्वच्छ वातावरणको हक, खाद्य सम्बन्धि हक, आवासको हक, सम्बन्धि व्यवस्था आकर्षित भएको देखिन्छ । यसको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित उद्योगहरू संग क्षेतिपुर्ति तथा सहायता लिई प्रभावित क्षेत्र र प्रभावित जनताको हकहित र संरक्षणमा उपभोग गर्ने र प्रभावलाई न्युनिकरण गर्ने निती लिईने छ ।
५. गाँउपालिकाको प्राकृतिक श्रोत र साधनको संरक्षण उपयोगमा हरेक कृयाकलाप संस्थागत नभई निश्चयनै समस्याहरू देखिएका छन् । यसलाई सम्बन्धित पक्ष र निकायहरू संग समन्वय गरी गाँउपालिकाको माध्यम बाट संस्थागत गरीने निती लिनईने छ ।

आदरणीय सभाध्यक्ष ज्यू,

अब म उपरोक्त निति तथा कार्यक्रम कार्यान्वय गर्न स्थानीय तहको हैसियतले संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा आन्तरिक राजस्वबाट प्राप्त हुने आय अनुमानलाई प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आय तर्फ ,

संघीय सरकार बाट वित्तिय समानिकरण अनुदान तर्फ रु.८ करोड ८३ लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ ६ करोड ५४ लाख ६५ हजार, शसर्त अनुदान(शिक्षा,स्वास्थ्य,कृषि,पशु,उर्जा,महिला विकास र फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा सामजिक सुरक्षा भत्ता) तर्फ १६ करोड ५ लाख, प्रदेश सरकारबाट वित्तिय समानीकरण अनुदान तर्फ ७९ लाख ११ हजार, शसर्त अनुदान तर्फ रु. १ करोड ७१ लाख, आन्तरिक आय तर्फ ५ करोड ९५ लाख ३७ हजार गरी जम्मा ३९ करोड ८८ लाख १३ हजार आय अनुमान पेश गर्दछु ।

व्याय तर्फ

चालु खर्च तर्फ २३ करोड ६० लाख ६६ हजार (५९.२ प्रतिशत) र पुँजीगत खर्च तर्फ रु.१६ करोड २७ लाख ४७ (४०.८ प्रतिशत) गरी कुल ३९ करोड ८८ लाख १३ हजारको व्याय अनुमान पेश गर्दछु

विषयगत शिर्षक अनुसार बजेट विनियोजन

क्र.सं.	विषयगत शिर्षक	
१	आर्थिक विकास तर्फ	२ करोड ९३ लाख ८६ हजार
२.	सामाजिक विकास तर्फ	१५ करोड ४१ लाख १४ हजार
३.	भौतिक पुर्वाधार तर्फ	१३ करोड ३३ लाख ६१ हजार
४	वन तथा वातावरण तर्फ	१ करोड २४ लाख ५२ हजार
५	संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा शुसान तर्फ	६ करोड ९५ लाख

आदरणीय अध्यक्ष ज्यू तथा सभका सदस्य ज्यूहरु,

प्रस्ताव भएको अनुमानित आय अनुसार उल्लेखित विषयगत खर्च शिर्षकमा विनियोजन भएको बजेटलाई कार्यक्रमगत, योजनागत तथा वडागत रुपमा बाँडफाँड गरि यस पछिको सभाले क्रमशः दफादार छलफल पछि मात्र स्वीकृत गरिने व्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष निवेदन गर्दछु ।

आदरणीय अध्यक्ष ज्यू,

प्रस्तुत बजेट कार्यान्वयनले यस स्थानीय तहको सवै वडाहरुको उच्च प्राथमिकतामा रहेको कार्यक्रम तथा योजनाहरुको सम्बोधन हुने, स्थानीय तहको विकासको आधारशिला खडा हुने, योजना तथा कार्यक्रमहरुको परियोजना बैक निर्माण हुने, सवै वडाहरुमा स्थानीय सरकारको उपस्थिति अनुभूत हुने एवं गाउँपालिका वासीको आर्थिक सामाजिक रुपमान्तरणमा बढोत्तरी हुने अपेक्षा गरेको छु । साथै यस बजेटले लोककल्याणकारी राज्य व्यवस्थालाई प्रवर्द्धन गर्न, संघीय तथा प्रदेश सरकारले लिएको आर्थिक वृद्धि तथा समृद्धिको लक्ष्य प्राप्त गर्न मकवानपुरगढी गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार, शिक्षा, कृषि,पर्यटन र पुर्वाधार भन्ने स्थानीय नारालाई सार्थक बनाउन थप टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, यो बजेट तर्जुमाका सिलसिलामा मार्गदर्शन गर्नुहुने कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, गाउँपालिकाका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, विभिन्न राजनैतिक दल, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, पत्रकार जगत लगायत यस गाउँपालिकाको समृद्धिको लागि चासो र सरोकार राख्ने सवैप्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै यो बजेटले निदिष्ट गरेका नीति, योजना र कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सवै पक्षको पूर्ण सहयोग रहने अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद ॥